

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра ботаніки і методики викладання природничих наук

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ДЕКОРАТИВНЕ САДІВНИЦТВО ТА ЛАНДШАФТНИЙ
ДИЗАЙН
підготовки бакалавра

Силабус вибіркового освітнього компонента «Декоративне садівництво та ландшафтний дизайн» підготовки бакалавра

Розробник: Коцун Л.О., к.б.н., доцент кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

Завідувач кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

проф. О.С.Фіщук

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

протокол № 2 від 15.09.2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	09 Біологія	вибірковий
		Рік підготовки – 3
Кількість годин/кредитів – 150/5	091 Біологія та біохімія	Семестр – 6
		Лекції – 10 год.
ІНДЗ: немає	Біологія	Лабораторні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
	Бакалавр	Консультації – 10 год.
		Форма контролю – залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Викладач: Коцун Лариса Олександрівна

Науковий ступінь: кандидат біологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

Контактна інформація: kocun.larisa@ukr.net; kocun.larisa@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Декоративне садівництво та ландшафтний дизайн» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Освітній компонент є важливою складовою у практичній підготовці здобувачів освіти і поєднує фундаментальні біологічні знання з ботаніки, фізіології рослин, ґрунтознавства та екології з практичними навичками: підбору асортименту декоративних рослин для озеленення, їх композиційних поєднань, формування насаджень із врахуванням їх вимог до певних умов зростання. Здобувачі освіти мають змогу навчитись естетично організовувати оточуючий простір, доглядати за рослинами, захищати від хвороб та шкідників, підтримувати декоративність зелених насаджень. Освітній компонент закладає базу для майбутньої кар'єри здобувачів освіти у сферах ландшафтної архітектури, озеленення, селекції, або в організації приватних розсаджеників.

2. Мета і завдання курсу

Метою вивчення освітнього компоненту є формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань та практичних навичок щодо планування, створення та утримання різних типів зелених насаджень, опануванням сучасних технологій вирощування декоративних рослин для формування естетично привабливого та екологічно стійкого середовища.

Основні завдання дисципліни: вивчення історії розвитку світового та українського садово-паркового мистецтва, опанування законів композиції, кольорознавства та просторового моделювання в ландшафті, ознайомлення з біологічними та екологічними характеристиками декоративних дерев, кущів та трав'янистих рослин, оволодіння принципам добору рослин відповідно до кліматичних умов, типу ґрунту та стилістики об'єкта, засвоєння правил посадки рослин, створення газонів, квітників та альпінаріїв, опанування методів професійного догляду за декоративними насадженнями (обрізування,

підживлення, захист від шкідників), формування свідомого підходу до використання місцевих видів рослин та збереження біорізноманіття, впровадження принципів сталого розвитку та «розумних» садів з мінімальним використанням ресурсів.

3. Soft skills

1. Комунікація: Вміння аргументувати свої ідеї та презентувати проекти через візуальні образи (мудборди, ескізи).

2. Креативність та візуальне мислення: Розвиток естетичного чуття для поєднання природних і штучних компонентів у цілісну художню композицію.

3. Вирішення проблем (Problem-solving): Здатність знаходити вихід у складних ситуаціях, як-от непередбачувані ґрунтові умови, обмежений простір або особливості рельєфу.

4. Проєктний менеджмент та самоорганізація: Навички планування етапів робіт, управління часом, дотримання дедлайнів.

5. Адаптивність: Гнучкість у роботі з мінливими природними факторами (кліматом, шкідниками) та новими запитами замовників.

6. Командна робота: Взаємодія з архітекторами, будівельниками та садівниками для реалізації складних ландшафтних проєктів.

7. Увага до деталей: Ретельність у виборі матеріалів та рослин, що забезпечує якість та довговічність створеного простору.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лабор.	Конс.	Сам. роб.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Основи ландшафтного дизайну та композиції						
Тема 1. Історія садово-паркового мистецтва, сучасні тренди у ландшафтному дизайні	24	2	-	2	20	-
Тема 2. Закони ландшафтної композиції: Робота з простором, лініями, формою, текстурою та кольористикою.	15	2	2	1	10	10
Тема 3. Стилi в дизайні: Від класичного регулярного та пейзажного до сучасного хай-теку, мінімалізму та концепції «дикого саду»	27	2	4	1	20	20
Разом за змістовим модулем 1	66	6	6	4	50	30
Змістовий модуль 2. Декоративне садівництво з елементами садової інженерії						
Тема 4. Природні декоративні властивості хвойних та листяних рослин. Вибір асортименту рослин залежно	41	2	6	3	30	30

від екологічних факторів.						
Тема 5. Планування та створення композицій з участю декоративних рослин	43	2	8	3	30	40
Разом за змістовим модулем 2	84	4	14	6	60	70
Усього годин	150	10	20	10	110	100

Перелік тем лабораторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Кількість балів
1.	Закони ландшафтної композиції	2	Індивідуальна робота	10
2.	Основні принципи формування об'єктів ландшафтного дизайну в регулярному стилі.	2	Індивідуальна робота	10
3.	Основні принципи формування об'єктів ландшафтного дизайну в пейзажному стилі	2	Індивідуальна робота кейс-метод	10
4.	Декоративні види хвойних	2	Індивідуальна робота	10
5.	Декоративні види покритонасінних	2	Метод проєктів	10
6.	Вибір асортименту рослин залежно від екологічних факторів.	2	Метод проєктів	10
7.	Проектування ділянки з використанням різних типів просторових структур	2	Індивідуальна робота	10
8.	Використання лінійних елементів (огорож, бордюрів, високих дерев) для структурування простору.	2	Метод міні проєктів, кейс-метод	10
9.	Проектування кам'яних садів	2	Індивідуальна та групова робота Метод проєктів	10
10.	Проектування вертикальних садів	2	Індивідуальна робота Метод проєктів	10
	Разом	20		100

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Історія декоративного садівництва на Україні та світі
2. Інтродукція рослин її значення.
3. Методи успішності і прогнозу інтродукції рослин
4. . Виткі рослини
5. Типи кам'яних садів, особливості їх влаштування
6. Підбір рослин для кам'яного саду
7. Класифікація рослин за декоративними властивостями
8. Догляд за декоративними рослинами

9. Розмноження декоративних рослин
10. Хвороби декоративних рослин
11. Шкідники декоративних рослин
12. Натуралізація декоративних рослин та її значення.
13. Декоративні рослини з високою фітоценотичною активністю у Волинській області.
14. Декоративні деревні рослини своєї місцевості та особливості їх вирощування і використання в озелененні.
15. Декоративні трав'яні рослини своєї місцевості та особливості їх вирощування і використання в озелененні.
16. Формовий сад, особливості його організації
17. Бонсай
18. Топіарне мистецтво

IV. Політика оцінювання

Поточний контроль проводиться у формі усного або письмового (у т.ч. тестування) опитування. За кожен лабораторну роботу здобувач може отримати 10 балів: 2 бали за оформлення лабораторної роботи, 8 балів за теоретичну підготовку, яка включає і питання самостійної роботи. Загалом, здобувач, після виконання усіх завдань може отримати максимальну кількість балів – 100 балів.

Поточний контроль (макс = 100 балів)											Загальна кількість балів
Виконання лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять											
Лабораторні роботи											
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
Макс.	<i>Лб.</i> <i>р. 1</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 2</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 3</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 4</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 5</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 6</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 7</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 8</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 9</i>	<i>Лб.</i> <i>р. 10</i>	100,0
	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	

Критерії оцінювання усної (письмової) відповіді:

- 0,5–2,0 бали – відповідь поверхнева на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття лише окремих позицій.
- 2,5–4,0 бали – відповідь неповна, логічна; розуміння матеріалу включає узагальнені різні позиції на основі матеріалу прочитаної лекції.
- 4,5–6,0 балів – відповідь повна, логічна; розуміння матеріалу включає узагальнені різні позиції на основі матеріалу прочитаної лекції, наведення прикладів, порівняльний аналіз.
- 6,5–8,0 балів – відповідь повна, логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає роз'яснення всіх систематизованих позицій; використання тексту лекції та додаткових навчальних чи наукових джерел.

Політика викладача щодо студента. Здобувач освіти повинен відвідувати згідно розкладу занять всі види аудиторних занять передбачені навчальним планом. Графік консультацій із навчальної дисципліни розміщений на дошці оголошень та на сайті кафедри зоології. У разі відсутності студента на занятті він зобов'язаний його відпрацювати (графік відпрацювання знаходяться на дошці оголошень кафедри зоології). У випадку нетипових ситуацій та об'єктивних причин можливий перехід на дистанційну форму навчання на платформі Moodle <http://194.44.187.60/moodle/>.

Політика щодо неформальної, інформальної та дуальної освіти. Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулі, темі (темам), що передбачені силабусом навчальної дисципліни, і проходження яких підтверджено

документально (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»

https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/%2B2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B_%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

У випадку дуальної форми здобуття освіти зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно «Положення про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» на основі тристороннього договору між закладом освіти, суб'єктом господарювання і здобувачем освіти

https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025_polozhennya_pro_dual_nu_osvitu.pdf

Політика щодо академічної доброчесності. Студент повинен самостійно виконати всі завдання практичних робіт, а у випадку запозичень інформації з обов'язаний коректно її відображати з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення різних форм оцінювання знань (поточний, модульний, підсумковий контроль) заборонено.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання практичних робіт і надавати їх для перевірки викладачу. У випадку відсутності студента на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До підсумкової форми контролю (заліку) здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати практичні роботи. Якщо здобувач

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання із різних видів цього контролю (виконання лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять) оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно. Для успішної здачі освітнього компонента сумарна кількість балів отриманих студентом за семестр повинна становити не менше 60,0. Якщо ж кількість балів є меншою, то здобувач має можливість успішно здати дисципліну у формі заліку на ліквідації А академічної заборгованості. При цьому на залік виноситься 100,0 балів. Залікова робота передбачає розкриття п'яти теоретичних питань із переліку питань для підготовки до заліку, що взяті із різних тем курсу. Залікова робота оцінюється максимально у 100,0 балів (кожне питання оцінюється максимум у 20,0 балів). Для отримання заліку потрібно набрати не менше 60,0 балів за 100-бальною

10. Питання до заліку

1. Історія декоративного садівництва
2. Стилi ландшафтного дизайну
3. Поняття зими та морозостійкості. Основні групи рослин по відношенню до цих факторів.
4. Екологічні групи рослин по відношенню до температури
5. Екологічні групи рослин по відношенню вологи
6. Екологічні групи рослин по відношенню ґрунту та повітря
7. Поняття про деревні рослини, особливості їх росту та довговічність
8. Життєві форми декоративних деревних рослин, їх морфологічні особливості
9. Величина декоративних деревних рослин
10. Декоративні властивості крони
11. Декоративні властивості листків
12. Декоративні властивості квіток
13. Декоративні властивості плодів
14. Декоративні властивості стовбура

15. Поняття про бонсай, історія його виникнення
16. Класифікація форм і стилів бонсай
17. Підбір рослин для бонсаю. Вирощування бонсаю
18. Ростові якості декоративних деревних рослин
19. Внутрішньовидова мінливість декоративних деревних рослин та її значення.
20. Формовий плодовий сад, його значення
21. Особливості вирощування плодкових рослин у формовому плодовому саді
22. Основні типи крони у формовому плодовому саді, особливості формування та догляду
23. Форма листкової пластинки та її значення у формуванні композицій
24. Величина листків та її значення у формуванні композицій
25. Фактура листків та її значення у формуванні композицій
26. Забарвлення листків та її значення у формуванні композицій
27. Осіннє забарвлення листків та її значення у формуванні композицій
28. Значення декоративних деревних рослин в інфраструктурі сучасного міста
29. Форма квіток та її значення у формуванні композицій
30. Забарвлення квіток та її значення у формуванні композицій.
31. Час і протяжність цвітіння декоративних деревних рослин
32. Декоративне та санітарно-гігієнічне значення декоративних деревних рослин
33. Декоративні властивості рослин родини Соснові
34. Декоративні властивості деревних рослин родини Магнолієві
35. Декоративні властивості деревних рослин родини Бобові
36. Декоративні властивості деревних рослин родини Розові
37. Декоративні властивості деревних рослин родини Маслинові
38. Декоративні властивості деревних рослин родини Вербові
39. Декоративні властивості деревних рослин родини Кленові
40. Декоративні властивості деревних рослин родини Вересові
41. Декоративні властивості деревних рослин родини Жимолостеві
42. Декоративні властивості деревних рослин родини Букові
43. Декоративні властивості деревних рослин родини Березові
44. Декоративні властивості деревних рослин родини Кипарисові
45. Декоративні властивості деревних рослин родин Тисові та Таксодієві
46. Декоративні властивості деревних рослин родини Вязові
47. Декоративні властивості деревних рослин родини Виноградові

11. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основні:

1. Декоративне рослинництво і розсадництво: Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів агробіотехнологічного факультету (з елементами кредитно-модульної організації навчального процесу) / С.В. Роговський, В.П. Масальський. Біла Церква, 2015. 172 с.
2. Історія садово-паркового мистецтва: методичні вказівки до виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» / укладачі О.Г. Олешко, К.В. Жихарева, Ю.В. Струтинська. Біла Церква, 2020. 54 с. Крижановська Н.Я. Основи ландшафтного дизайну. К. : Ліра. 2020. 218 с.
3. Кучерявий В.П. Історія ландшафтно́ї архітектури : підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2018. 702 с.
4. Ландшафтна архітектура в умовах урбанізації : навч. посіб. для студентів спец. 191 «Архітектура та містобудування» / І.В. Ладгіна, Н.Г. Дубіна. Харків : ХНУБА. 2019. 191 с.
5. Основи ландшафтно́ї архітектури : навч. Посіб. для студентів ВНЗ / О.І. Косик, Л.Р. Гнатюк. Київ : Компринт, 2020. 287 с.

Додаткові:

6. Основи декоративної дендрології та квітникарства : навчально-методичний посібник для проведення контроль-колоквіумів, практичних, самостійних та науково-дослідних робіт для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. О. Гололобова. – ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 104 с.
7. Роговський С.В. Декоративне розсадництво і насінництво: навчальний

посібник. – Біла Церква; БНАУ, 2014. – 176 с.

8. Роговський С.В. Сучасні технології в розсадництві навчально-методичний посібник до вивчення дисципліни для студентів агробіотехнологічного факультету/ С.В. Роговський, В.П. Масальський, В.В. Лавров. – Біла Церква, 2018. – 184 с.

Згідно пп. 3.5 наказу «Про затвердження норм часу для планування та обліку навчальної роботи та перелік основних видів методичної, організаційної роботи науково-педагогічних працівників на 2025/2026 н.р. у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» визначити збірну групу (Біо-31, ПН-360) для вивчення ОК «Декоративне садівництво та ландшафтний дизайн» на 2025/2026 н.р. як малокомплектну та встановити кількість аудиторних годин відповідно пп. 3.6 цього наказу в наступному обсязі.

Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	09 Біологія	вибірковий
		Рік підготовки – 3
Кількість годин/кредитів – 150/5	091 Біологія та біохімія	Семестр – 6
		Лекції – 6 год.
ІНДЗ: немає	Біологія	Практичні – 10 год.
		Самостійна робота – 124 год.
	Бакалавр	Консультації – 10 год.
		Форма контролю – залік
Мова навчання		Українська

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лабор.	Конс.	Сам. роб.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Основи ландшафтного дизайну та композиції						
Тема 1. Історія садово-паркового мистецтва, сучасні тренди у ландшафтному дизайні	24	-	-	2	34	-
Тема 2. Закони ландшафтної композиції: Робота з простором, лініями, формою, текстурою та кольористикою.	15	1	2	1	10	20
Тема 3. Стили в дизайні: Від класичного регулярного та пейзажного до сучасного хай-теку, мінімалізму та концепції «дикого саду»	25	1	2	1	20	20
Разом за змістовим модулем 1	64	2	4	4	64	40
Змістовий модуль 2. Декоративне садівництво з елементами садової інженерії						
Тема 4. Природні декоративні властивості хвойних та листяних рослин. Вибір асортименту рослин залежно	41	2	2	3	30	20

від екологічних факторів.						
Тема 5. Планування та створення композицій з участю декоративних рослин	45	2	4	3	30	40
Разом за змістовим модулем 2	86	4	6	6	60	60
Усього годин	150	6	10	10	124	100

Перелік тем лабораторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Кількість балів
1.	Закони ландшафтної композиції	2	Індивідуальна робота	20
2.	Основні принципи формування об'єктів ландшафтного дизайну в регулярному та пейзажному стилі.	2	Індивідуальна робота	20
3.	Вибір асортименту рослин залежно від екологічних факторів.	2	Метод проєктів	20
4.	Використання лінійних елементів (огорож, бордюрів, високих дерев) для структурування простору.	2	Метод міні проєктів, кейс-метод	20
5.	Проектування кам'яних садів та вертикальних садів	2	Індивідуальна та групова робота Метод проєктів	20
	Разом	10		100

Поточний контроль проводиться у формі усного або письмового опитування. За теоретичну підготовку до практичних робіт студент може отримати максимальну оцінку 20,0 балів. Максимальна оцінка за виконання та оформлення практичних робіт складає 5,0 балів, за теоретичну підготовку – 15 балів. Загалом за усі теми студент може отримати максимально 100 балів.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) не передбачений.

Поточний контроль (макс = 100 балів)						Загальна кількість балів
Виконання практичних робіт і теоретична підготовка до занять						
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Макс. бал	Пр. р. 1	Пр. р. 2	Пр. р. 3	Пр. р. 4	Пр. р. 5	100,0
	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	

Критерії оцінювання усної (письмової) відповіді:

0,5–5,0 балів – відповідь неповна на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття окремих позицій.

5,5–10,0 балів – відповідь повна, логічна на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття декількох позицій.

10,5–15,0 балів – відповідь вичерпна, логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає роз'яснення всіх систематизованих позицій; використання тексту лекції та підручників; наведення власних прикладів; порівняльний аналіз.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Історія декоративного садівництва

2. Особливості розвитку декоративного садівництва в Україні
3. Сучасні підходи у ландшафтному дизайні.
4. Особливості побудови композицій у ландшафтному стилі.
5. Особливості побудови композицій у пейзажному стилі
6. Сучасні стилі у побудові композицій
7. Інтродукція рослин її значення.
8. Методи успішності і прогнозу інтродукції рослин
9. Вертикальне озеленення
10. Типи кам'яних садів, особливості їх влаштування
11. Підбір рослин для кам'яного саду
12. Класифікація рослин за декоративними властивостями
13. Догляд за декоративними рослинами
14. Розмноження декоративних рослин
15. Хвороби декоративних рослин
16. Шкідники декоративних рослин
17. Натуралізація декоративних рослин та її значення.
18. Декоративні рослини з високою фітоценотичною активністю у Волинській області.
19. Декоративні деревні рослини своєї місцевості та особливості їх вирощування і використання в озелененні.
20. Декоративні трав'яні рослини своєї місцевості та особливості їх вирощування і використання в озелененні.
21. Формовий сад, особливості його організації
22. Бонсай
23. Топіарне мистецтво
24. Підбір рослин для різних композицій.